

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 28. STUDENOGA 2014. - BROJ 85

IZDVAJAMO:

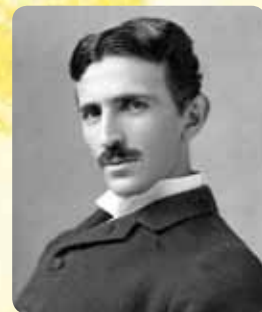
TEMA:

Novi hrvatski odjel
u gimnaziji – 4-5

TEMA:

Nikola Tesla – 6-7

SPORT:

Nenad Lukač,
vratar – 16

GLAZBA:

Zoran Čalić
Band – 21

FOTO MJESECA

<http://vukajlija.com>

Glavni, 01.11.2014.

Kad je hladno
i igra crvenih rukavica dobro dođe

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II
24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Ana Ivković, Ivan Kovač,
Ivana Rudić, Nevena Balažević,
Donna Diana Prčić,
Maja Brustulov

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Ana Ivković

Put knjige

Nadamo li se prvi put u nečijoj kući, možda smo se znali uhvatiti kako nesvjesno čitamo naslove knjiga na policama. Oni nam otkrivaju mnogo toga o ukućanima. Možda su neke od njih na policama ovdje samo da popune prostor jer se njihove korice dobro uklapaju u ambijent, neke od njih su možda promašeni dar, pa su još uvijek ostale nepročitane, a neke druge na prvoj stranici imaju dragocjenu posvetu koja im daje posebnu vrijednost. No, osim tih knjiga koje stavljamo na vidljiva mjesta, nađu se i neke skrivene na prvi pogled. Knjige koje se trenutačno čitaju, one koje stoje na noćnom ormariću ili na radnom stolu, ipak su najrječitije. Njihove misli i problemi upravo oživljavaju. Možda su izabrane za čitanje iz radoznalosti ili potrebe, možda ih naš čitatelj upija s lakoćom, a možda samo prebrojava koliko je još stranica ostalo. Nađu se još na takvim mjestima skrivenim od oka znatiželjnog posjetitelja i one knjige koje su pomno čitane, podrtavane i čije su stranice već izlizane. One su svakako te koje, makar neugledne, zauzimaju počasno mjesto.

O važnosti knjiga koje se čitaju uvijek se vodilo računa. Osobito u izboru školske lektire i literature za djecu i mlade. Mnoge od onih koje su proglašavane opasnim i optuživane za loš utjecaj i zbog tog čitane krišom, nama danas izgledaju sasvim bezazleno i pomalo naivno. Na udaru su dugo bili ljubavni romani za koje se smatralo da imaju iznimno loš utjecaj na djevojke. Jedan od drastičnih primjera sigurno su Goetheove »Patnje mladog Werthera« nakon kojih je uslijedio niz samoubojstava zbog neuzvrćene ljubavi. No, dok je nekada ta knjiga bila zabranjena, danas se očekuje da je svaki srednjoškolac pročitao. Taj oprez prema onome što čitamo stari je pratilac knjige i pismenosti. Još je jedan lik iz grčke komedije zaključio: »Ovog je čovjeka upropastila knjiga!« Mnogo je takvih likova u književnosti koji su zamijenili svijet zbilje i svijet knjiga koje su čitali. S druge strane, znamo da su mnogi pisci u svojim djelima pokušavali stvoriti svijet u kakvom bi željeli živjeti i na čas pobjeći od svijeta koji ih okružuje.

Ipak, dok danas neki knjigu smatraju pomalo prevladanom i strahuju za njen opstanak, sjetimo se i njenih teških početaka. Uvijek me fascinira slika srednjovjekovnih pisara. Ti anonimni i nijemi prepisivači radeći u teškim uvjetima zauvijek su ostavili neprocjenjiv doprinos i nama. Dok danas naslove prodaje ime autora ili još češće njegov život o kome znamo mnoštvo detalja, oni tihi pisci i prepisivači čak se nisu smatrali dostojnim zapisati svoje ime. Svoj rad smatrali su vrijednim nebeske nagrade, ali po nekad su se osmjelili i uz rubove ostavljali svoje tragove. Takvi komentari otkrivaju teškoće i radosti ovoga posla, poput ovog: »Knjiga je prepisana, pisar od radosti skače!« Vjerojatno nam je danas neshvatljiva ta radost, ali i onaj oprez i kritički stav prema onome što se čita. No, možda to govori nešto i o nama i našem poimanju nečega što je u prošlosti smatrano tako vrijednim. Kada prestanemo cijeniti pravu vrijednost, sve može postati vrijedno. Možda se čini pošteno, ali ako je sve vrijedno, lako se dogodi da više ništa nema vrijednost.

Novi hrvatski odjel u subotičkoj gimnaziji

Iako je prva generacija 2008. godine nešto teže okupljena, evo nam već i sedme generacije učenika koji su se odlučili na srednjoškolsko školovanje na hrvatskom jeziku. Naime, ove je godine u subotičkoj Gimnaziji »Svetožar Marković« u odjel općeg smjera na hrvatskom jeziku (1. f) upisano 29 učenika.

Uloga razrednog starješine pripala je profesoru geografije **Zoranu Nagelu**. »Najveći dio učenika je iz hrvatskih odjela osnovnih škola, ali ima nekoliko koji su do sada pohađali nastavu na srpskom jeziku. Navikavamo se polako na novu sredinu, na nove zahtjeve, nove-stare prijatelje, nove predavače. Ozračje je pozitivno, malo se 'kuka', ali su zahtjevi ostvarivi. Zadovoljan

sam kako funkcionira trokut škola, učenik, roditelj. Osim realizacije nastave planiramo niz aktivnosti, bili smo u Zagrebu na sajmu knjiga, probat ćemo organizirati humanitarne akcije, književno-glazbenu večer, obići neko od okolnih mjesta, a na proljeće planiramo organizirati još neki izlet s druženjem, gdje bismo pozvali ostale učenike iz škole. Mislim da postoji

Navikavamo se polako na novu sredinu, na nove zahtjeve. Ozračje je pozitivno, malo se 'kuka', ali su zahtjevi ostvarivi, kaže njihov razredni starješina Zoran Nagel

volja učenika da se sve ovo realizira. Pozivam ako ima još nekog tko nam se želi priključiti», kaže Nagel.

Ako ste sada osmi razred sigurno vas zanimaju prvi dojmovi svježih gimnazijalaca. Možda vas baš oni ohrabre u potezu da upišete gimnaziju na hrvatskom jeziku.

Magdalena Dulić: Sve je odlično, pomalo je teško, ali da se izdržati. Odjel je do-

bar, no poznavali smo se skoro svi od prije. Većina nas je skupa išla u osnovnu školu. Izabrala sam nastavu na hrvatskom jeziku jer planiram ići na studij u Hrvatsku. A i ako već imamo priliku školovati se na materinjem jeziku, zašto je ne iskoristiti.

Dorja Skenderović: Gimnaziju sam upisala baš iz razloga što u njoj postoji hrvatski odjel. Odlučila sam se za to jer sam

u osnovnoj pohađala nastavu na hrvatskom jeziku, te da bih lakše mogla upisati studij u Hrvatskoj. U početku sam bila pomalo uplašena, mislila sam da će biti dosta teško, no vremenom je sve došlo na svoje. Većinu učenika iz odjela poznajem od prije pa mi nije bilo teško uklopiti se. Razredni starješina je odličan. Mnogo je bolje nego što sam očekivala. Pokraj redovite nastave priključila sam se i dramskoj sekciji na engleskom jeziku.

Davorin Horvacki: Do sada mi se jako sviđa gimnazija. Treba puno učiti, ali se na kraju taj trud isplati. Nisam imao problema uklopiti se u odjel s obzirom da nas je jedanaestero došlo iz OŠ »Matko Vuković«. Odlučio sam se za hrvatski odjel zato što sam osnovnu školu pohađao na hrvatskom.

Ivana Dulić: Prvi dojmovi su dobri, mislila sam da je jako strašno, no kad se navikneš sve je lakše. Odjel je odličan, ima nas 29 i dobro se slažemo, svi smo se uklopili. Zadovoljna sam i opet bih upisala isto. Izabrala sam nastavu na hrvatskom jeziku jer sam znala da će biti dobro društvo i da mi bude lakši upis na studij u Hrvatskoj ako se za to odlučim.

Augustin Žigmanov: U početku sam se bojao da će biti teško kao što su svi govorili, ali samo treba raditi i učiti. Odjel je super, a brzo sam se uklopio jer sam većinu iz odjela već poznao. S gimnazijom sam prezadovoljan. Društvo, profesori, radna atmosfera, sve je kako sam očekivao. Ne može biti bolje. U osnovnoj školi sam također pohađao nastavu na hrvatskom jeziku, te sam odlučio ostati na tome putu. Sada bih trebao početi ići na sekciju recitiranja.

Krunoslav Piuković: Za sada mi se gimnazija ne čini tako jako teška, ali treba dosta učiti, većinu mog sadašnjeg odjela sam otprije poznao pa mi nije bilo teško uklopiti se. Jako sam zadovoljan gimnazijom, a pogotovo profesorima i pozitivnom atmosferom. Nisam se puno mislio hoću li ići na nastavu na hrvatskom, jer sam i u osnovnoj išao u hrvatski odjel, te sam odlučio nastaviti školovanje u istom smjeru.

Osmaši, ne bojte se gimnazije, iz ovih nekoliko izjava mogli ste vidjeti kako mnogi spominju da su zadovoljni profesorima. Za sve u životu treba truda i onda uspjeh ne bi trebao izostati. Nije gimnazija neka nemoguća misija. A sadašnjim učenicima želimo da ustraju u svom trudu, te da sretno i uspješno iskorače iz srednje škole i zakorače u svijet studija.

Antonija Dević

Nikola Tesla – jedan od najvećih umova ikada

U ovom tekstu sadržan je samo dio Teslina života, kako privatnog tako i znanstvenog. Stvari poput zraka smrti, x-zraka i još mnogo patenata ostat će ovdje nezapisane

Svi ste čuli za **Nikolu Teslu**, u medijima, u svakodnevnom životu... na satu fizike? Svi ste vidjeli Nikolu Teslu, barem na novčanici. Ali zna li netko od vas išta o njemu više osim očigledne činjenice – da bez njegovih izuma svijet ne bi bio isti? U ovom tekstu sadržan je samo dio Teslina života, kako privatnog tako i znanstvenog. Stvari poput zraka smrti, x-zraka i još mnogo patenata ostat će ovdje nezapisane. Što zbog njihove dužine, što zbog teorija urote.

U svjetskim razmjerama nije mu bilo ravna, a rodio se tu, u susjedstvu. U Smiljanu 1856. obitelj Tesla dobila je novog člana, Nikolu. Kada se rodio, mislili su da će ići u svećenike, ali to nije bilo ni blizu onoga što je život spremio za njega. Otac mu se zvao Milutin, a majka Georgina. Svoje školovanje je počeo u Smiljanu, zatim Gospiću, Karlovcu, Gracu i na Karlovom sveučilištu u Pragu, gdje je učio kao izvanredan učenik na Fizičko-matematičkom fakultetu.

Prvi izum

Kada je val telefonije zahvatio Europu, Tesla je uz pomoć prijatelja dobio posao crtača 1881. godine. On ubrzo postaje poslovođa i tu se rađa njegov prvi izum - telefonski pojačivač zvuka, preteča današnjeg zvučnika, pomoću kojeg je realiziran prvi prijenos opere »János Hunyadi« u veljači 1882. godine. Nakon dobro odrađenog posla seli se u Pariz, gdje dobiva novi. Međutim, njegove ideje ljudi su zanemarivali, te **Charles Batchelor**, **Edisonov** prijatelj, nagovara Teslu da ode u Ameriku, gdje i stiže 6. lipnja 1884. godine, a upisali su ga kao Šveđanina po nacionalnosti.

Incident u Strasbourgu

Veljače 1883. godine Edisonova tvrtka šalje ga u Strasbourg da popravi instalacije

električne centrale na željezničkom kolodvoru i osposobi rasvjetu na njemu. Svečanom otvorenju prisustvovao je i sam car Njemačke Wilhelm I. Na otvorenju je došlo do kratkog spoja i rušenja čitavog zida.

Suradnja s Edisonom

Počinje raditi kod Edisona već 8. lipnja 1884. Edison je bio duboko oduševljen Teslinim zalaganjem za rad. Tesla je radio od 10,30 ujutru do 5 sati sljedećeg jutra, svaki dan bez ijednog dana odmora. Ali Edison nije poštovao dogovor o isplati naknade za rad. Tesla povrijeđen time odlazi od Edisona i osniva svoju prvu kompaniju u siječnju

Književnost i novinarstvo

Tesla je izuzetno volio poeziju i književnost. Pisao je pjesme, ali ih je i prevodio. Znao je cijele knjige napamet. Jednom prilikom Tesla je rekao kako je želio biti novinar, no, kako je rekao, njegov urednik je »najbolje tekstove bacao u koš, a objavljivao najgore«, pa je odustao od novinarstva.

1885. godine – »The Tesla Electric Light and Manufacturing Co.«. Iako povrijeđen, Tesla je do kraja zadržao visoko mišljenje i poštovanje prema Edisonu usprkos njihovim neslaganjima.

Patenti

Godine 1887. Tesla prijavljuje sedam patenata iz polifaznih sustava. Svih sedam patenata je odobreno od strane Patentnog zavoda Sjedinjenih Američkih Država 1. svibnja 1888. godine i ta skupina patenata smatra se najznačajnijom u Teslinom stvaralaštvu.

Westinghouse

Tesla je održao predavanje 1888. pred američkim institutom i stavio Wall Street na noge. Tu na scenu stupa **George Westinghouse**, biznismen i pronalazač. Bio je prvi koji je vidio u Tesli potencijal za biznis. Teslina kompanija potpisala je ugovor s njim 1888. te 1889. godine. Kada je Westinghouse zapao u teškoće, Tesla je pred

njim pokidao ugovor govoreći: »Vjerovali ste u mene kada nitko nije« i time se odrekao u današnjoj vrijednosti najmanje 250 milijuna dolara.

Čarobnjak

Kako je Teslina popularnost rasla mnogi su ga prikazivali kao čarobnjaka. Pokazivao im je eksperimente kao što su duge iskre, naponi reda sto tisuća volti, električne plamene trake. A kako je rasla njegova popularnost, tako je rasla i mržnja njegovih rivala. Među njima su bili Edison, **Thompson**, kao i **J.J. Thomson** iz Engleske, čiji su dosadašnji radovi postali beznačajni.

Niti je bilo, niti će biti

Pozivi za predavanja stizali su sa svih strana. Jedno od njih bilo je u Londonu 1892. godine, gdje je toliko impresionirao britanske znanstvenike da su ga uspjeli uvjeriti da ostane još jedan dan i održi još jedno predavanje. Smjestili su ga u katedru legendarnog **Michaela Faradaya**, posadili ga u njegov stolac i natočili mu viski iz boce koja je ostala na stolu iza Faradaya. Takvu počast Englezi nisu nikad nikome ni prije ni kasnije ukazali!

Izložba u Čikagu

Godine 1893. dolaze dobre vijesti od njegova partnera Westinghousea: u svibnju se održava 400 godina od otkrića

Priznanja

Najveće priznanje Tesli je naziv jedinice za magnetnu indukciju TESLA. Osim toga, po njemu je nazvana zračna luka u Beogradu, a u njegovu čast je podignuto i nekoliko spomenika.

Amerike i održat će se Kolumbijska izložba, po prvi put osvijetljena strujom koja će ići na Teslin polifazni sustav. Po početku izložbe guverner je pritisnuo gumb od zlata i slonovače te tako upalio na tisuće žarulja. Cijeli je grad bio osvijetljen i to je bio ogroman spektakl. Bio je to trijumf. U razdoblju od svibnja do listopada izložbu je posjetilo 25 milijuna ljudi. Tu je Tesla prikazao eksperimente sa strujom i

čuveći eksperiment s metalnim jajetom, pokazao je prve neonske lampe i propuštao višemilijunski napon kroz svoje tijelo. Poslije ovoga Tesla je napravio još jedan trijumf na slapovima Nijagare, gde je od trinaest patenata za izgradnju hidroelektrane, Teslinih bilo devet.

Hoteli i laboratorij

Tesla je cijeli svoj boravak u Americi proveo živeći po hotelima. Od onih luksuznih poput »Waldorf Astoria« do manje luksuznih kao »St. Regis« i drugih. S obzirom da je dosta odsijedao u Astoriji, upoznao je vlasnika **Johna Jakob Astora**, uz čiju je financijsku podršku 1899. izgradio laboratorij u Colorado Springsu. U sredini prostora bio je otvor u krovnoj konstrukciji kroz koji je bio provučen poznati stup na čijem je vrhu bila antena s metalnom kuglom.

Piši propalo

Krajem 1900. Tesla upoznaje najmoćnijeg čovjeka u Americi Johna Pierponta Morgana i animira ga za financiranje svog životnog sna: bežičnog prijenosa komunikacija preko Atlantika i Pacifika. Ugovor je sklopljen 1901. Tesla je dobio zemlju za rad na Long Islandu i sve što mu je potrebno, ali pad burze bacio je ovaj projekt u vodu. Ovaj projekt nikad nije završen do kraja, a Teslina kula je srušena tijekom Prvog svjetskog rata zbog svoje vidljivosti. Prvi kome je to uspjelo bio je **Guglielmo Marconi** 1901. godine. On je uspio preneti slovo »S« preko Atlantika, iz Cornwalla

u Engleskoj do New Foundlanda u Kanadi, koristeći se patentima i radovima Tesle, **Stona i Lodgea**. Zato je došlo do suđenja, gdje je sud presudio u korist Tesle, Stona i Lodgea. Poznati srpski pronalazač **Mihajlo Pupin**, koji je radio u Americi na sveučilištu Kolumbija i koji je bio prijatelj Tesle, za vrijeme suđenja stao je na stranu Marconija. Tesla mu to nije oprostio. Izmirili su se neposredno pred Pupinovu smrt.

Briljantni izumi

Što se tiče strojarstva, Tesla je i tu pridonio nekoliko stvari. Međutim, najznačajniji izum je turbina bez lopatica iz 1913. godine, koja se mogla koristiti i kao turbina i kao crpka. Ovaj pronalazak je bio toliko revolucionaran da je zahtijevao totalnu promjenu cijele industrije motora, praktički neizvodljiv. Tesla je imao nacrt i za jedan aeromobil, koji bi se održavao pomoću mlaza fluida. Imao je i patent za letjelicu s vertikalnim uzlijetanjem te za nekoliko žarulja.

Smrt

U večernjim satima prvog dana pravoslavnog Božića 7. siječnja 1943. godine, na uglu Osme avenije i 37. ulice Brodveja, u krevetu hotelske sobe na 33. katu New Yorkera preminuo je Nikola Tesla. Kovčeg s Teslom prenesen je nakon opela na groblje udaljeno 35 milja od New Yorka, a poslije izvjesnog vremena posmrtni ostaci su kremirani iz nepoznatog razloga, a danas su izloženi u Muzeju Nikole Tesle u Beogradu.

Ivan Čavrgov

Žene koje su me inspirirale

Odrastajući, kao putnici života, nailazimo na »nesavladive« prepreke. Bez tih prepreka koje je potrebno svladati ciljevi bi izgubili smisao i njihovo bi ostvarenje postalo bezvrijedno. Prepreke su ono zbog čega je čovjek prinuđen tražiti inspiraciju i hrabrost, težiti da proživi život na najbolji mogući način. U stvarnosti je svaka prepreka potencijalno savladiva, ali ima cijenu. Kako bismo svladali nešto naizgled nesavladivo, pa i kada pravimo one prve nesigurne korake treba nam nešto poput vjetera u leđa. Ta potreba je rođena s nama. Jer već rođenjem čovjek je suočen s nizom prepreka. Nitko nije savršen, a život nam priređuje uspone i padove. Da nije tako svijet bi zapao u monotoniju, izgubile bi se prave vrijednosti kojima danas čovjek teži. Važni su, dakako, i ljudi čijim smo iskustvom vođeni kroz život jer uz njih preljećemo barijere, oblikujemo svoju ličnost, na njima gradimo novu stvarnost i biramo svoju sudbinu.

Sjećam se kada je moja majka grickajući usne, uz plašljivi osmijeh, ispružila ruke dok je moj mali braco pravio prve korake i pobjednički se osmijehivao našim sumnjama. Isti anđeo čuvar bio je i pokraj mene kada sam ja prohodala. I tada sam, vjerujem, bila inspirirana majčinskom strepnjom. I danas je majka primarni izvor mojeg nadahnuća. Ona je poput zvijezde koja osvjetljava put putniku koji korača nepoznatim stazama. Njena snaga, briga, ljubav, odlučnost i veliko strpljenje bili su moj vjetar u leđa. Onaj ugodan vjeterić koji uvijek postoji, ono što se naizgled ne kreće ali svojom nevidljivošću ipak pomiče čestice zraka te naše udisaje i izdisaje čine lakšim. Uz nju sam naučila biti otvorenog uma. U životu upoznajemo različite osobe koje nas inspiriraju a nekima smo i mi izvor nadahnuća. Moja majka je snažna žena i poput svake majke i ona dječju bol osjeća duplo, brine duplo, koja vjeruje duplo – i za sebe i za svoju obitelj. Uz njenu podršku sam malim ali sigurnim koracima gradila sebe, ona mi je bila primjer žene kakvom i sama jednog dana trebam postati – snažna, odlučna, strpljiva...Takve žene će me uvijek inspirirati.

Danas, kao zrelja osoba, upijam i niz različiti priča, onih malih i onih velikih - životnih priča različitih žena. Tako postoji jedna žena s pričom koja ostavlja čovjeka bez daha. Ona je surferica Bethany Hamilton. Još od rođenja venama joj je tekla, kako kaže, »slana

se njena priča završi nesretno. Njena priča teče, ona je i danas jednako dobra surferica. Na najbolji mogući način iskoristila je ono što joj je život pružio. Nije razmišljala kako nema lijevu ruku, nego je razmišljala kako ima desnu ruku, kako je živa i kako ima

Bethany Hamilton, surferica

krv«. Naime, roditelji su joj rekreativni surferi pa su ocean i valovi njezina sudbina. U svojoj 13. godini Bethany je bila suočena s nesrećom koja će utjecati na njen cijeli život. Dok je lovila val morskog psa joj je odgrizao polovicu daske za surfanje i lijevu ruku. No, čak i u toj situaciji smogla je snage i dokopala se obale. Traumatična nesreća ju je skoro koštala života. Prije nesreće odnijela je mnogo pobjeda i dobila mnogo pohvala, sve zahvaljujući svojim vještinama koje su joj u trenutku oduzete. Kada je život odigrao neočekivanu kartu, malo joj je potonuo duh, ali je uspjela sabrati se. Uz podršku prijatelja i obitelji nastavila je slijediti svoj cilj, ali ga je podigla na veću razinu. Danas, iako ima samo jednu ruku, ona pleše na valovima. Uz vjeru i nesealomiivi duh nije dopustila da

šansu živjeti, doživljavati i oživljavati – sebe i druge.

Ponekad se pitam - je li žena usitnija »slabiji spol«? Nisam sigurna. Za muškarca, kao »jači spol«, dalo bi se očekivati da se izvuče iz nedaće koja ga svlada jer on je, kako nas uvjeravaju, muškarac – jak. Naravno, nije rijetko da i njima potone duh, ali oni se i dalje prikazuju kao simboli snage i izdržljivost. Za ženu je, vjerujem, najbolja inspiracija druga žena, ona snažna žena koja se ne svrstava u jače ili slabije, ona odlučna žena koja je na granici, koja ima dovoljno suosjećanja i osjećaja da zaplače, ali i da izroni iz svojih suza, da stoji snažno i – da bude inspiracija.

Nada Vujković Lamić, Gimnazija »Svetozar Marković«, Subotica, 4. f

VOKALNO-INSTRUMENTALNI SASTAV IZ SUBOTICE

»Proroci« objavili svoj prvi album

Na albumu se nalazi 14 autorskih pjesama, zatim jedna u kojoj su dio Bend aid-a, kao i dvije obrade

Nedavno je objavljen prvi album Vokalno-instrumentalnog sastava »Proroci« pod naslovom »Božje djelo«. Album je objavljen u nakladi Sakralne galerije »Laudato« iz Zagreba.

»Proroci« skladaju i izvode suvremenu duhovnu glazbu. Na albumu se nalazi 14 autorskih pjesama, zatim jedna u kojoj su dio Bend aid-a, kao i dvije obrade pjesama prevedenih s engleskog jezika, a snimljenih u jedinstvenom, vlastitom aranžmanu.

Kompletno glazbeno snimanje albuma odigralo se u studiju **Viktora Keslera** u Subotici, koji potpisuje i većinu aranžmana. Glazbu osim Viktora Keslera potpisuju i

Filip Čeliković, Darko Temunović, Adrijana Baković, Branislav Salak i VIS »Proroci«. Tekstopisci pjesama na nosaču zvuka su **Josipa Dević, Nevena Mlinko, Mirjana Jaramazović i Željka Zelić**, dok aranžmane potpisuju Viktor Kesler, Filip Čeliković, Branislav Salak i VIS »Proroci«.

VIS »Proroci« su svoje evangelizirajuće djelovanje putem suvremene duhovne glazbe započeli prije 8 godina i bili su jedan od prvih sastava tog karaktera u Srbiji. Glazbeno animirajući brojna klanjanja, euharistijska slavlja, susrete mladih, ali i sudjelujući na raznim festivalima kod nas i u Hrvatskoj – trudili su se dati navještaj

Radosne vijesti na jedan nov način – blizak mladom, suvremenom čovjeku. Tijekom dosadašnjeg djelovanja »Proroci« su se trudili biti i oruđe u pastoralnom radu Biskupije.

Ovim CD-om nastoje okruniti svoje dosadašnje djelovanje, te zahvaliti Gospodinu na svim primljenim milostima, a svoj rad žele predati svim ljudima dobre volje u nadi da će pjesme koje su godinama nastajale naći put do srca svakog čovjeka, pronoseći isti žar koji vodi »Proroke« u njihovom djelovanju.

K. U.

PREDSTAVE, IZLOŽBE, KNJIGE, KONCERTI...

Kultura kao izlaz iz jesenskog sivila

Sivilo studenog krivim za mnoge stvari, primjerice: za sav potrošeni novac na slastice koje mi navodno pomažu da se osjećam bolje kada je sve oko tako sivo i melankolično, za sate izgubljene u pregledavanju svih sezona novootkrivenih serija, za mokra stopala, vikende provedene u stanu... Ne bih nastavljala. Međutim, bitno je pronaći događaje, projekte ili hobije koji nam mogu kvalitetno ispuniti vrijeme i koji nas mogu nadahnuti. Osim kazališnih predstava, baleta, književnih večeri, meni u tome pomaže čitanje knjiga, kao i odlasci na izložbe, tribine... Cilj javnih ustanova i institucija kulture je da nam takve programe ponude. Oni su namijenjeni nama, a da bi ta relacija »štimala« i mi u tomu trebamo sudjelovati. Odnosno, posjećivati događanja, kritizirati ih, hvaliti, pričati o njima. Put prema naprednijem društvu, kojim će se hodati otvorenih očiju, ide samo uz kulturu, nikako bez nje.

Tijekom ovih sivih dana, iskoristite svoje slobodno vrijeme za sudjelovanje u nekom kreativnom projektu ili za odlazak na neki kulturni događaj

Kreativno pisanje

U svezi s ovom temom, evo nekoliko primjera dobre prakse. Naišla sam na zanimljiv projekt kreativnog pisanja koji se održava jednom godišnje putem interneta. Jednom godišnje i to baš u studenom, najdosadnijem mjesecu, postoji nešto kreativno, doista zanimljivo i nešto što ispunjava. Studeni je National Novel Writing Month (NaNoWrMo), u prijevodu Nacionalni mjesec pisanja romana. Projekt postoji već 15 godina, od 1999. godine kada je imao dvadeset jednog, a 2010. godine 200 tisuća sudionika. Projekt je u neku ruku izazov za sve one koji žele sudjelovati. Cilj svakog sudionika je napisati 50 tisuća riječi od 1. studenog do 23,59 sati 30. studenog. Zadaća NaNoWrMo-a je privući sudionike i motivirati ih tijekom procesa pisanja. Hrvatska sudjeluje u ovom projektu više godina zaredom i ima 601 člana. Ove godine govore podrške za hrvatske sudionike na forumu NaNoWrMo pisat će **Tajana Obradović, Milena Benini, Sonja Smolec, Vladimira Becić i Ivan Lutz**, pisci i izdavači, koji će pokušati sudionicima približiti proces objavljivanja knjiga u Hrvatskoj. Zvuči

nemoguće napisati roman od 50 tisuća riječi u mjesec dana (roman »Veliki Gatsby« je tog obujma). Pasionirani sudionici ovog projekta spremaju se za ovih mjesec dana pisanja kroz cijelu godinu, smišljaju profile likova, fabulu, komuniciraju međusobno... U zagrebačkom klubu »Booksa« organizira se književno druženje za sudionike projekta, svake nedjelje. Čar ovog projekta je u tome što sami sebi stvaramo neki cilj, a cilj nam je tih 1667 riječi dnevno.

Osim ovog projekta koji je osmišljen za odrasle kreativce, postoji i YoungWriters Program (nastao 2005. godine), koji je osmišljen za djecu i tinejdžere, a u njega su uključene mnoge osnovne i srednje škole. Ove godine ste možda zakasnilo, ali ukoliko smo vas zaintrigirali imat ćete priliku iduće godine biti dijelom ovog programa. Projekt je svakako vrijedan pozornosti.

»Subotica Express«

Ali to nikako nije sve, ovaj studeni obilježit će još mnogi kulturni »eventi«. Jedan od njih je i »Subotica Express«. Ideja projekta je povezivanje i razmjena iskustava između mladih umjetnika iz dvaju gradova

– Subotice i Zagreba. Programi koje čine izložbe, književna predstavljanja, projekcije dokumentaraca, prezentacije festivala, te nastupi glazbenih skupina, održavaju se u oba grada. Projekt »Subotica Express« nastao je na inicijativu Udruženja za razvoj kulture »URK« iz Zagreba, a realizira se u suradnji s Fondacijom za omladinsku kulturu i stvaralaštvo »Danilo Kiš« iz Subotice, drugu godinu zaredom. Ovakva suradnja Zagreba i Subotice, posebice zato što animira mlade, ima svoj značaj.

U Zagrebu je kulturna ponuda iznimno velika, ali stanje nije loše ni u Subotici, imajući u vidu njezinu veličinu. S tim u svezi, na kraju bih spomenula i zanimljivu izložbu vizualne umjetnice **Andreje Kulunčić** pod nazivom »Drugo lice demokracije«, koja se u subotičkoj Galeriji »dr. Vinko Perčić« može pogledati do 10. prosinca. Kulunčić se bavi društveno angažiranom umjetnošću i dosad je izlagala diljem svijeta – New York, Seoul, Sydney, New Delhi, Berlin, Rim, Pariz, Istanbul, Moskva, Mexico City, Beograd... Subotica ima na neki način ovaj privilegij, jer je rodni grad umjetnice.

Ivana Rudić

DNEVNIK JEDNE STUDENTICE

Nostalgija

Priznali to studenti ili ne, nostalgija se zna javiti. Pogotovo u gluhoj noći, prije spavanja, kad se pitaš kako vrijeme leti, a ti imaš novi život, kilometrima udaljen od mjesta koje si nekad nazivao toplim domom. U tim trenucima tvoj je zavičaj najljepši

»O na danas dolazi iz Zagreba...«, kad čujem na radiju ovaj stih iz pjesme Nena Belana »Sunčan dan«, sjetim se svog rodnog grada, svoje Subotice. Toliko lijepih uspomena čuvam samo za sebe i ponekad, kao kad čujem riječi pjesme poput te, zamislim se na trenutak i osjetim nostalgiju. Ubrzo zatim vraćam se rutini i nastavljam s radom i obvezama u gradu u koji sam se zaljubila još pri prvom posjetu, bijelom Zagrebu.

Svakim danom sve više osjećam privrženost ovom mjestu i voljela bih ovdje ostati živjeti i raditi. Situacija nije toliko bajna kao negdje u Švicarskoj ili Skandinaviji, ali vibra purgerskog grada me osvojila. No, to je moj slučaj. U kontaktu s kolegicama i kolegama koji su otišli studirati u Novi Sad, Beograd, Beč ili nekud dalje, saznajem kako su se također pronašli tamo. Često se znamo nadmetati gdje je bolje. I opet, sjetimo se Subotice u kojoj smo odrasli, ali nitko od nas ne govori o povratku. Naprotiv, glavna tema je spremanje na put u inozemstvo u potrazi za poslom ili ostanak u gradu gdje i studiramo.

Mladi odlaze

Činjenica je – mladi odlaze, a migracije su prirodne. To važi i za Suboticu, u kojoj su proveli skoro dva desetljeća, u kojoj su se prvi put igrali u pijesku, krenuli u školu, družili se, plesali na disco podiju, napuštaju je u potrazi za boljim životom. Početkom 2013. godine, prema tadašnjim statistikama, na desetine Subotičana je krenulo put Zapada ili idealnog Dubaija, a današnje cifre zaprepastile bi mještane grada koji broji oko 140.000 stanovnika s okolicom: više od 1500 mladih je otišlo, a svakim danom taj broj raste. I nisu samo studenti ti koji odlaze i ne okreću se za sobom. Čine to i oni sa srednjom stručnom spremom. Osobito oni koji imaju mađarsko državljanstvo. Pakiraju kufere i okreću se Europi, a popularne zemlje u tom slučaju su Njemačka i Austrija.

Netko je ljubitelj manje sredine, gdje je sve ležernije i gdje vrijeme sporije teče. Dok na drugoj strani, pogotovo mladi, vole ubrzani ritam, veliki grad, prilike za napredovanjem i kvalitetnijim sadržaji-

ma. U Subotici ili nekom drugom mjestu nisu dobili svoju šansu, neki su uporno pokušavali doći do posla, ali i kad bi ga dobili, plaća ne bi mogla pokriti sve račune i sitna zadovoljstva te su se pozdravili su s gradom svog djetinjstva.

Nada

Takva je situacija danas, koliko god pokušali ignorirati činjenice. Možda se u skorijoj budućnosti pojave neki novi politički lideri, možda i među vama čitateljima, koji će dignuti Suboticu na noge novim projektima, ulaganjima i dokazati da ima nade za boljitak, za ovaj grad kao atraktivno mjesto za život!

No, priznali to studenti i gastarbajteri ili ne, nostalgija se zna javiti. Pogotovo u gluhoj noći, prije spavanja, kad se pitaš kako vrijeme leti, a ti imaš novi život, kilometrima udaljen od mjesta koje si nekad nazivao toplim domom. U tim je trenucima tvoj zavičaj najljepši.

Donna Diana Prčić

***Iggy
Azalea***

NAJBOLJI ALBUMI POPULARNE GLAZBE: JEFF BECK GROUP – »TRUTH« (COLUMBIA RECORDS, 1968.)

Prvijenac velikog rock gitarista

Legendarni **Jeff Beck** po skromnom je stavu potpisnika ovih redaka, bez sumnje najveći gitarist suvremene rock i jazz glazbe, imajući u vidu i takve veličine kakve su pokojni **Jimi Hendrix** ili **Eric Clapton**, koji su mu se uvijek divili. Najbolji, a uvijek i ipak najmanje produktivan, barem do posljednjih desetak godina, kada se vrijedno posvetio izdavanju albuma u fuzijskom žanru.

Formulu njegova uspjeha iskoristile su vješto njegove kolege, prije svega **Jimmy Page**, Beckov drug još iz pubertetskih dana, koji je svojim projektom, grupom Led Zeppelin bukvalno oteo kredite i mjesto koje bi, prije svega imao on imati. Nesudjelovanje na legendarnom festivalu na Woodstocku, 1969. samo je pridonijelo mušičavoj i nedosleđnoj Beckovoj karijeri. Jednostavno kazano, Beck je često birao krive korake u svojoj burnoj i dugoj karijeri, koja traje već četiri desetljeća.

Napustivši mjesto lidera i solo gitarista i skladatelja i aranžera legendarne engleske grupe Yardbirds u kojoj je zamijenio Claptona, a bio prethodnica Pageu (jedno su vrijeme i svirali skupa, Page na drugoj gitari), Beck osniva vlastitu skupinu s kojom snima ovaj album, koji se redovito u svim anketama proglašava jednim od 10 najbitnijih i najutjecajnijih rock albuma žanra.

Napustivši spomenutu matičnu skupinu, Beck počinje solo-karijeru s čuvenim producentom **Mickey Mostom**, koji je producirao i Rolling Stonese. Most je inzistirao da Beck pjeva vodeće glasove na svom hitu iz 1966. »Hi Ho Silver Lining«, radi čega je Beck otpustio svoju pjevačku zvijezdu, **Roda Stewarta**, prvog pjevača svog Jeff Beck Banda. Još jedna velika greška... No, što se tiče albuma o

kojemu je danas riječ, Stewart je dočekaio svojih pet minuta i odradio izniman posao.

Numera »Morning Dew« daleko moćnije zvuči na ploči no izvornik **Tima Rosea**, a »You Shook Me«, inspirirani Beckovom verzijom, i, uopće zvukom njegova banda, inspiriraju i Led Zeppelin, koji u svojoj, daleko slabijoj verziji, stavljaju skladbu na svoj debi album. Dvije pjesme blues-velikana, **Willie Dixona** također nalaze mjesta na ovom briljantnom albumu.

Tradicionalna balada »Greensleaves« odsvirana je od Beckove strane na Mostovoj staroj, akustičnoj gitari, a sjajna obrada pjesme »Ol' man river«, iz popularna mjuzikla »Snowboat« iskazuje svu veličinu Stewartova pjevačkoga umijeća. Ostali članovi Beckova super-sastava su pokojni **Nicky Hopkins** na glasoviru, **Ron Wood** (upravo tako, gitarista Stonesa) na bas-gitari i bubnjar **Mickey Waller**. U skladbi »Beck s Bolero«, prateću gitaru svira Page, a bubnjeve pokojni bubnjar skupine »Who«, **Keith Moon**.

Ovaj album dosegao je 10. mjesto na američkim top-listama, i ostao tamo punih 8 tjedana, ali u Beckovoj domovini, Engleskoj, nikada se nije uzdigao od 20. mjesta, potvrđujući staru izreku: »Nitko nije prorokom u vlastitom selu«.

Kasniji albumi Jeffa Becka dobijali su »Grammy« odličja, bili hvaljeni od strane kritike, kupovani od slušatelja, ali mu je najbolji rad u rhytm and blues maniri, ovaj album iz davne 1968.

Ploča koju svaki pravi ljubitelj rocka i bluesa, naprosto mora imati u svojoj kolekciji.

Robert Tilly

hdpu Hrvatsko društvo za pomoć učenicima
Bela Gabrić

Studenti

Učenici

SUPERMAN

JURAJ UTIŠINOVIĆ (1482. – 1551.)

Od vojnika do državnika i nadbiskupa

Povijest **Jurja Utišinovića** pamti i kao Brata Jurja (Frater Georgius, Fráter György) ili kao Jurja Martinuševića po majčinom prezimenu (Martinuzzi), te u mnogo sličnih inačica (Utissinovich, Utissenovich, Utisenovich, Utissinovich, Utszenich, Utyesenich, Utisenovski; Martinisius).

Ovaj pavlin, državnik, biskup i kardinal rođen je u utvrdi Kamičak na Krki u miljevačkoj župi 1482. godine. Bio je hrvatski plemić, dvorski paž, vojskovođa, pavlinski predstojnik i prior, biskup Velikog Varadina i nadbiskup Ostrogozna, savjetnik i rizničar kralja **Ivana Zapolje**, vrhovni sudac.

Jurjev otac Grgur bio je prema mišljenju nekih pisaca osiromašeni plemić, bogat djecom, koji je poginuo u borbi s Turcima jamačno kao ratnik **Ivana Korvina**, hrvatskog bana. Majka mu je bila Ana iz plemićkog roda Martinuševića. Imao je sestru Anu i tri brata: Nikolu, Matiju i Jakova.

Oko 1490. godine napustio je rodni dom i otišao u Sedmogradsku (Erdelj, Transilvanija) na dvor Ivaniša Korvina, hrvatskog bana i protuturskog ratnika, gdje je ostao do 1502. godine, kada prelazi na dvor Korvinove majke Hedvige. U 22. godini života stupa u službu erdeljskog vojvode i kneza Ivana Zapolje i postaje zapovjednik konjanništva. Međutim, napušta vojnu službu i pristupa Redu sv. Pavla prvog pustinjaka, u samostanu sv. Lovre u Budimu. Redovničke zavjete polaže u 24. godini života, dobiva dobru izobrazbu i uskoro postaje prior u poznatom pavlinskom samostanu Czestochovi u Poljskoj, a potom i u samostanu Ladi na Šaju.

Godine 1528. Juraj je pristao uz Ivana Zapolju, koji je bio rival **Ferdinanda Habsburškog** u borbi za hrvatsko-ugarsko prijestolje i sukobio se s Ferdinandovom vojskom. Zapolja ga je imenovao svojim savjetnikom, rizničarom Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva, velikovarađinskim biskupom i erdeljskim namjesnikom. On svoj utjecaj koristi na smanjenje neprijateljstva što okrunjuje 24. veljače 1538. godine sklapanjem njegovom zaslugom nagodbe i mira između Ivana Zapolje i Ferdinanda Habsburškog. Zapolja je ostao vladar svog dijela Mađarske i odredio se vladarskog naslova nad hrvatskim zemljama, a nakon njegove smrti 1540. Utješinović je oporučno postao skrbnikom Zapoljina maloljetnog sina **Ivana Sigismunda** i namjesnik Erdelja. Njegovom zaslugom došlo je od pomirbe Zapoljine udovice Izabele Poljske i njenog sina Ivana Sigismunda s Ferdinandom Habsburškim. Po toj pomirbi, jugoistočna Ugarska i Sedmogradska dolaze u ruke Habsburgovaca.

Papa Pio III. imenovao ga je rimskim kardinalom 12. listopada 1551, a tu vijest primio je na putu dok je s vojskom prolazio dolinom rijeke Moriš. Kardinalskim grimizom se nije nikada ogrnuo, jer je ubijen 17. prosinca 1551. u uroti u svom gradu Alvincu.

Bio je optužen za šurovanje s Turcima jer je vodio kompliciranu politiku čiji je osnov bio očuvanje naroda od stradanja. Nastojao je umanjiti neprijateljstva, te umanjiti izlike za tursku invaziju, ali i širenje njemačkog utjecaja. Tome u prilog govori i bitka kod Budima koju je vodio u cilju očuvanja grada od vojske Ferdinanda. Smrt ga je zatekla od ruke Habsburškog plaćenika.

Brat Juraj je u političkoj igri između **Sulejmana** nazvanog **El Kanuni** (Zakonodavac) i Ferdinanda Habsburga vrlo umješno, oprezno i spretno postigao slobodu Erdelja, stanovitu neovisnost. Primaio je doduše turske časnike, čauše, izaslanstva. Ali često je postupao u dosluhu s Ferdinandom – zapisao je **Ante Sekulić** u svojoj knjizi »Naš velikan Juraj Utišinović Martinušević, 1482-1551«. Nakon umorstva na prostoru današnje Rumunjske 17. prosinca 1551. njegovo tijelo se zamrzlo zbog zime te je stajalo nepokopano dva mjeseca. Ne računajući velikane iz vremena rimskog perioda, bio je prvi Hrvat koji je postao kardinalom. Bio je nacionalno vrlo svjestan što dokazuje i natpis na njegovu imanju u Transilvaniji koje je nosilo natpis »Natus de stirpe Croata« uklesano u kamen iznad ulaza u svoj dom.

»Čini mi se da je nepatvoreno čist u svojoj predanoj, gotovo zaljubljeničkoj službi, dobroti i slobodi Brat Juraj umom i mišicom gradio svijet i povijest na rubovima gdje su se sukobljavale ljubav i mržnja, sloboda i nasilje«, zaključio je Sekulić.

N. P.

JAČI od lomova

Maturant STŠ u Somboru Nenad Lukač za svoju je dob vrstan nogometni vratar, a trenutačno grije Dinamovu klupu i uči od iskusnijega

Maturant STŠ u Somboru Nenad Lukač (1996.) iz Sonte pet godina je bio polaznik »Dinamove« nogometne škole, skroman je mladić, iskreno odan svojim prijateljima i svojem klubu. Kako igra na poziciji vratara, strpljivo čeka svoju priliku i uči od iskusnijih.

KUŽIŠ?! Nadaren si nogometaš, vratar, od ove sezone pričuvni u prvoj ekipi. Kako i kada si se opredijelio za poziciju vratara?

Treniram dosta dugo, od petog razreda sam polaznik škole nogometa NK »Dinamo« iz Sonte. Kod trenera **prof. Gorana Matića** odveli su me prijatelji. Na treninzima mi je bilo prilično naporno. Često mi se pogled otimao za vratarima, a nakon nekoliko treninga usudio sam se treneru izreći svoju želju i on me je postavio na vrata. Od tada sam na treninzima i utakmicama najsigurniji.

KUŽIŠ?! Kako se osjećaš kad igraš utakmicu u Sonti?

Utakmice u Sonti za mene su posebne. Odi-grao sam ih dosta u vrijeme dok sam igrao za selekcije nogometne škole, a osobito u sezoni u kojoj se natjecala kadetska ekipa Dinama. Sa svojim suigračima osvojio sam dosta odličja i diploma, koje s ponosom čuvam na zidu svoje sobe. Dola-skom trenera **Vinka Đanića** u klub postajem pričuvni vratar prve ekipe. Učim od njega, učim i od »jedinice« **Mićka Smiljanića**, koji je u upravo završenoj polusezoni branio u životnoj formi. Radim uporno i nadam se da ću jednoga dana prigrabiti dres s brojem 1 i dugo ga zadržati.

KUŽIŠ?! Mnogi mladići iz tvoje generacije skloni su agresiji. Kako riješiti taj problem?

Ne znam, mislim da bi agresivci svoju tjelesnu snagu umjesto na druge, trebali usmjeriti na sport. Možda nisu ni najbolje odgojeni. Konflikte uvijek izbjegavam, svoju energiju potrošim na treninzima i utakmicama. Branim i za selekciju svoje škole, ali i za jednu selekciju profesora u našoj školi, jer nemaju vratara, pa mi treninga i utakmica ne nedostaje.

KUŽIŠ?! Sada si na nekom životnom raskrižju. Kako planiraš svoju budućnost?

Maturant sam STŠ u Somboru, usmjerenje strojarski tehničar za računalno konstruiranje. Kad sam upisivao ovo usmjerenje, mislio sam da ću stjecanjem diplome biti osposobljen za posao budućnosti. Nitko nam tada nije govorio da se u praksi sa ovim znanjem nećemo nigdje moći uposliti. Jednostavno, ovo je jedno od onih besmislenih zanimanja, koje je netko, ne znam zbog čega, izmislio, a samo pune tržište rada. Kako mi roditelji nisu imućni, na studij ne pomišljam. Preostaje mi jedino neka prekvalifikacija. Razum mi govori da bi bilo najracionalnije prijaviti se na doobrazbu za policajca, mislim da bih tu najprije došao do uposlenja, pa bi mojoj obitelji bilo puno lakše. Nogomet nikako ne želim zapustiti, ipak je to moja prva ljubav. Nadam se da ću dočekati svoju priliku i odjenuti »Dinamovu jedinicu« i s ponosom ju dugo nositi.

K. P.

KUP TOLERANCIJE 2014.

U okviru projekta »Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini«, u Zrenjaninu je od 21. do 23. studenoga održan deseti »Kup tolerancije«. Cilj ove sportske akcije je približavanje, međusobno upoznavanje i druženje pripadnika različitih nacionalnih zajednica u AP Vojvodini, te izgradnja i unapređenje međuetničkog povjerenja i uvažavanja kod mladih u pokrajini.

Kup je ove godine okupio 48 ekipa osnovnih i srednjih škola iz cijele Vojvodine s više od 400 sudionika.

Podtajanik Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne ma-

njine – nacionalne zajednice **Mato Groznica**, koji je otvorio jubilarni Kup, poručio je da je ideja ove i sličnih akcija koje provodi Tajništvo da se stvore uvjeti da se mladi ljudi međusobno upoznaju, druže i na taj način nadvaladaju potencijalne međusobne predrasude.

»Na ovim natjecanjima nema gubitnika, ovdje svatko tko sudjeluje – pobjeđuje«, istaknuo je Groznica.

Pobjednički pehar i zlatnu medalju u stolnom tenisu osvojili su učenici škole »Lajos Csáki« iz Bačke Topole, druga je ekipa škole »2. oktobar« Nikolinci, a treća škola »Aleksa Šantić« iz Sečnja. U kru-

gu srednjih škola reprezentativci novosadske Gimnazije »Isidora Sekulić«, odbranili su primat i osvojili zlatnu medalju i u srednjoškolskom uzrastu na Kupu tolerancije u muškoj konkurenciji.

U konkurenciji košarkašica srednjoškolki na basket turniru zlato su odnijele učenice Medicinske škole »Draginja Nikšić« iz Srijemske Mitrovice, svladavši u finalu vršnjakinje iz Tehničke škole »Mileva Marić« iz Titela. Treće mjesto pripalo je ekipi Ekonomsko-trgovinske škole iz Bečeja.

Bolji od ostalih u konkurenciji mješovite odbojke bili su osnovci iz Kleka i Srijemske Mitrovice, dok su se za titulu borili i srednjoškolci odbojkaši iz Šida i Novog Sada, odbojkašice iz Odžaka i Kule, te basketasi iz Apatina i Zrenjanina.

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice, kao nositelj projekta, realiziralo je natjecanja u suradnji sa Savezom za školski sport Vojvodine.

K. U.

Promoteri

Promoteri »Kupa tolerancije 2014.« bili su svjetski prvaci u Basketu »3 na 3«: **Dušan Domević, Marko Savić, Marko Ždero i Dejan Majstorović.**

INTERNETSKI MEDIJ ZA OMLADINU

»O radio« od sutra u punoj programskoj šemi

Pokrajinski javni medijski servis, Radio-televizija Vojvodine pokrenuo je ljetos novi medij u okviru svoje kuće – omladinski internet radio pod nazivom »O radio« (www.oradio.rs). Eksperimentalni program radija startao je u vrijeme EXIT festivala, uz uključena s tvrdave, priloge i intervju sa izvođačima i live streaming s različitih festivalskih pozornica. Međutim, u svom punom obujmu programska šema

»O radija« zaživjet će od sutra – 29. studenoga, na 65. rođendan Radio Novog Sada.

Osim glazbe, koja čini najvažniji dio programa, posjetitelji portala moći će pronaći i informacije o novim tehnologijama, svjetskim trendovima, obrazovnim mogućnostima, putovanjima, sportu. Pojedini emitirani sadržaji bit će postavljeni na portal u formi podcasta i moći će se slušati i kasnije.

Slogan omladinskog internet radija je »Klikni i ponesi svoj zvuk«.

Početak programa bit će obilježen i velikim tulumom, koja će se također održati sutra u Studiju M Radija Novi Sad. Tulum se odigrava na dvije »bine«: u Bučnom holu svirat će Deca Loših Muzičara, Ničim Izazvan i Killo Killo Banda, dok će u Tihom holu nastupati DJ-evi Fakir, Fanatik, XLX, Yeah Left, Dada Selectah i DeeFace.

GEN za dugovječnost NE POSTOJI

Znanstvenici su usporedili genome sedamnaestero najstarijih ljudi na svijetu kako bi otkrili tajnu njihovog dugog života. Tajne nema! No, ako i postoji, jako je dobro skrivena. Genetičari iz SAD-a završili su prvu sveobuhvatnu analizu najstarijih ljudi na svijetu, u nadi da će napokon otkriti tajnu dugovječnosti. Izvor njihovih supermoći ostaje nepoznat.

Skupina znanstvenika sa Stanfordskog sveučilišta odlučila je pronaći gen koji je prisutan kod sedamnaest najstarijih živućih ljudi na svijetu, a nije kod ostatka populacije. Kada bi mogli pronaći gen koji čini razliku, mogli bi pronaći i uzrok koji usporava starenje ovih ljudi, te pomoći drugim znanstvenicima da proizvedu lijekove koji bi taj isti učinak imali i na druge ljude.

Osobe koje su sudjelovale u istraživanju imaju između 110 i 116 godina i sve, osim jedne, ženskog su spola. Ne samo da su ovi predstavnici najstarijih ljudi bili u iznadaujuće dobrom zdravstvenom stanju, već su se i nastavili baviti onim aktivnostima kojih ćemo se mi prosječni vjerojatno morati odreći kad napunimo 80, ako ih uopće napunimo. Nitko od ispitanika ne boluje od srčanih bolesti, nije imao udar ili dijabetes, što je uobičajeno za starije ljude, te samo jedna osoba boluje od raka. Jedan je ispitanik navodno do svoje 103. godine radio kao obiteljski liječnik, a drugi je vozio automobil do 107. godine.

Rezultati istraživanja ne pokazuju nikakvu rijetku genetičku mutaciju koja bi pomogla ovim ljudima da požive toliko godina.

Ipak, istraživači se nadaju da će njihovi rezultati biti iskorišteni za daljnja istraživanja tajne stogodišnjaka. Možda je odgovor u kombinaciji gena, a ne jednom genu, piše portal znanost.geek.hr.

Internet za cijeli svijet

Elon Musk, osim raketa za višekratnu upotrebu, svemirskih kapsula i električnih automobila, želi pružiti pristupačan internet svima na Zemlji, i to uz pomoć malih i jeftinih satelita. Musk je još u ranim fazama suradnje s **Gregom Wylerom**,

koji je osnovao O3b Networks i vodio isti projekt sa satelitskim internetom u Google-u do prije više od pola godine.

Dvojac navodno planira lansirati ukupno 700 internetskih satelita u orbitu. Cilj im je da izgradnja svakog satelita ne košta više od milijun dolara te da teži manje od 115 kg — što je ogroman pothvat, uzevši u obzir da najmanji modeli satelita danas koštaju nekoliko milijuna dolara, a teže najmanje 230 kg.

Wyler je navodno prvi put dao ideju Google-u dok je još surađivao s tom tvrtkom, ali nije htio provesti projekt do kraja jer nije bio siguran ima li Google »dovoljno stručnog znanja o proizvodnji«. Pretpostavio je da bi projekt bolje proveo s čovjekom koji stoji iza Tesle i SpaceX-a, te je zato s Muskom već razgovarao s vladinim dužnosnicima iz Floride i Colorada o mogućnosti izgradnje tvornica u tim državama.

Unatoč tome, planiranja su još u vrlo ranoj fazi. Elon Musk možda ne nastavi s projektom jer ništa još nije službeno. Ako ipak odluče nastaviti raditi na tom zajedničkom projektu, morat će se, između ostalog, suočiti s brojnim regulatornim preprekama, a moraju i prikupiti milijardu dolara za razvoj, piše portal znanost.geek.hr.

SVJETSKA ZNANSTVENA KNJIŽNICA

Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu UNESCO utemeljila je Svjetsku znanstvenu knjižnicu (World Library of Science - WLoS). Knjižnica nudi besplatan pristup znanstvenim tekstovima, stručnim knjigama i drugim sadržajima na engleskom jeziku. Digitalna knjižnica je službeno otvorena za javnost prije nekoliko dana, a podupiru ju ugledni američki časopis »Nature« i velika farmaceutska tvrtka »Roche«.

Korisnici te banke podataka trenutno imaju na raspolaganju oko 300 referentnih članaka, 25 knjiga i 70 video-zapisa, koji se bave temama poput alternativnih energija, genetike ili dopinga. Ponuda će biti proširena u idućim mjesecima.

Na predstavljanju digitalne knjižnice u Parizu, glavna direktorica UNESCO-a **Irina Bokova** naglasila je da je zadatak njezine organizacije boriti se da se svim ljudima na svijetu pruže podjednake šanse. To je i težište projekta, kojim UNESCO namjerava ublažiti nejednakost u pristupu znanstvenim spoznajama kod ljudi iz različitih dijelova svijeta.

»Svijetu je potrebno više znanosti i više znanstvenika da bi se suočio s aktualnim izazovima«, kaže Bokova. Po njezinim riječima, znanost je »motor blagostanja«, i zbog toga je projekt posebno namijenjen studentima i profesorima prirodnih znanosti u zemljama u razvoju.

Porez na Sunce?

Španjolski ministar energije, **Alberto Nadal** potpisao je kraljevski dekret kojim se oporezuju kućanstva koja namjeravaju instalirati solarne panele na svojim krovovima. Novi porez se odnosi na osobe koje svoje energetske potrebe zadovoljavaju iskorištavajući energiju sjajne zvijezda u centru našeg Sunčevog sustava.

Ova situacija dovodi do toga da je kućanstvima isplativije koristiti postojeće mreže za opskrbu električnom energijom i one tvrtke koji pružaju te usluge. Onemogućavanjem proizvodnje energije koja bi se koristila za vlastitu potrošnju ide se na ruku trima tvrtkama koje trenutno u Španjolskoj imaju koncesiju za iskorištavanje energije sunca. Korak dalje idu s idejom da se uvede »solarna policija« koja bi kontrolirala imaju li građani na svojim krovovima solarne ploče i kažnjavala ih u slučajevima da krše zakon o iskorištavanju sunca.

Španjolska ovako situaciju dovodi do apsurdna ako uzmemo u obzir da je do nedavno davala poticaje za primjenu solarne energije, a sada to isto iskorištavanje počinje oporezivati i kažnjavati, objavio je portal Zeleni partner.

FACEBOOK I TWITTER KAMPANJE SU BACANJE NOVCA

Najnovija studija istraživačke kuće Forrester koje se bavi marketingom na društvenim mrežama i povezanosti brandova i njihovih korisnika navodi da kako je ulaganje u kampanje putem Facebooka ili Twittera – bacanje novca.

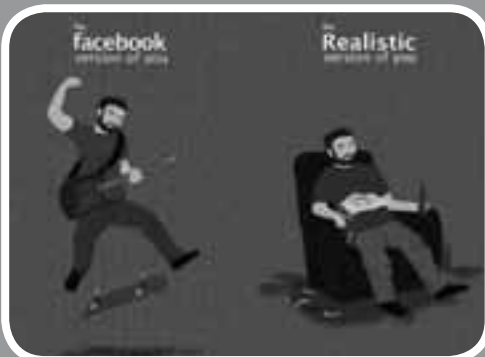
Forrester, naime, u svom istraživanju dolazi do zaključka da sve više odraslih potrošača kao omiljeni način interakcije s kompanijama i popularnim markama preferira web stranice ili pretplate na njihove e-mail newslettere. Takvi su oblici čak 2 do 3 puta poželjniji od kontakta putem Facebooka.

U prilog ovome ide i statistika s društvenih mreža koja oglašivačima daje ne baš ohrabrujuće podatke: tek oko 2 posto objava zaista dođe do ciljanog krajnjeg korisnika (u usporedbi sa 90 posto kod izravnog e-mail marketinga). Broj korisnika koji se upuste u interakciju s takvom objavom još je manji – mizernih 0,07 posto. Najnovije promjene u načinu prikazivanja objava na Facebooku, smatraju u Forresteru, još će pogoršati ovu statistiku, objavio je portal bug.hr.

Društvene mreže i vaša dobrobit

Društvene mreže mogu donijeti više štete nego koristi kad je u pitanju vaša dobrobit, pokazala je mala studija provedena na Sveučilištu Salford u Velikoj Britaniji. Oko polovine ispitanika u istraživanju koje je obuhvatilo 298 sudionika, od kojih su se svi izjasnili kao korisnici »social media«, reklo je da korištenje društvenih mreža, poput Facebooka i Twittera, pogoršava njihove živote.

Konkretno, sudionici su primijetili da imaju problema sa samopouzdanjem kad svoja postignuća uspoređuju s postignućima online prijatelja. Osim problema sa samopouzdanjem, dvije trećine

ispitanika izjavilo je da im se teško u potpunosti opustiti ili zaspiti nakon što su određeni dio vremena proveli na društvenim mrežama. Četvrtina njih požalila se na probleme u radu ili privatnim odnosima zbog sukoba koji su se dogodili online.

Štoviše, više od polovine njih osjeća se »zabrinuto ili neugodno« s vremena na vrijeme kad nisu u mogućnosti pristupiti Facebooku ili e-mail računu, piše tehnoklik.net.hr. a

Je li čokolada dobra za nas?

Najnovije istraživanje pokazuje da je čokolada dobra za mozak. Naime, kakao

sadrži antioksidans flavanol, i oni koji su ga konzumirali u velikim količinama imali su bolje sjećanje. Ipak, treba uzeti u obzir da je istraživanje djelomično financirao Mars, te da među ispitanima nije bilo osoba mlađih od 50 godina, objavio je monitor.hr.

TV SERIJA: »BROAD CITY«

OSVJEŽAVAJUĆA KOMEDIJA

»**B**road City« u prijevodu znači »Prostran grad«. Manja je to, eksplicitnija verzija »Seks i grada«. Ako je to uopće moguće. Dvije djevojke, s još neizgrađenim karijerama i osobnostima, na zabavnom životnom putu. Nešto poput serije »Girls« (Djevojke), opet u manjoj količini osoba, ali u većoj količini komike (i ponekad tragike).

Ono što »Seks i grad«, »Djevojke« i »Broad City« imaju zajedničko jest da tematiziraju New York i preživljavanje u njemu. Međutim, načini pripovijedanja su potpuno drugačiji. »Broad City« skače sa scene na scenu naizgled nepovezano, bez većeg utjecaja na sam tijek priče koji se također, na prvi pogled, čini vrlo iscjepkanim i necjelovitim. Što upravo i dodaje notu komičnosti i apsurdna.

OBIČNE DJEVOJKE

U središtu serije su dvije djevojke – Abby i Ilana (koje su ujedno i kreatorice showa), bez nekog većeg talenta, bez većeg cilja u životu – doslovno obične, u svakom pogledu, što se i doima osvježavajuće za televiziju. Prikazane su u svakoj svojoj običnosti, u svojim najgorim trenucima, sa svojim najgorim manama i nedostacima, dok

Glavne protagonistice Abby i Ilana su bez nekog većeg talenta i bez većeg cilja u životu. Doslovno obične, u svakom pogledu, što se i doima osvježavajuće za televiziju

izlaze na kraj sa životom u velegradu. Radnja se vrti oko najjednostavnijih situacija u svakodnevnom životu, od razgovora na Skypeu, preko traženja izgovora za neodlazak na posao, do provoda usred tjedna, naručivanja pizze, suočavanja s neurednim cimerom, pokušaja da se nešto zaradi, plaćanje računa... Rečenice koje biste doista rekli svojim prijateljima i koje ne izgledaju izvještačeno kao u drugim serijama koje su organizirane i izmišljene samo zabave radi. Za razliku od njih, Abby i Ilana pružaju sirovost i dokolicu na koju smo svi toliko navikli da nam je prestala biti interesantna. Svakodnevica do sada nije bila inspirativna za prikazivanje na televiziji, ali »Broad City« čini upravo to – i to na nevjerovatno komičan i hrabar način.

IZBJEGAVANJE ARHETIPOVA

Iako je očigledno da je uveliko inspirirana legendarnom i nezaboravnom serijom »Seks i grad«, rijetko će se dogoditi da ćete se upitati »koja ste od dvije djevojke« kao što je to često bio slučaj u prije spomenutoj seriji. Jeste li Carrie, Samantha, Miranda ili Charlotte, jer su njihovi likovi bili toliko ispoliarizirani da se nije bilo teško pronaći u samo jednoj od njih. Što se tiče »Broad Cityja«, gotovo se nikada nećete moći poistovjetiti sa samo jednom od djevojaka, jer ćete, većinom, biti obje. »Broad City« se lišava arhetipskog načina prikazivanja likova, upravo zbog toga što su toliko svakodnevni, te se ne ograničavaju na samo jedan dio ljudskog spektra.

»Broad City«, pokraj svoje svakidašnjosti, katkada seže i u pretjerivanje, pre naglašavanje nekih osobina, zahtjeva ili radnji, koje se mogu činiti kao kliše ili kao genijalnost. Istupanje iz realnosti? Možda. Presmiješna stvarnost? Definitivno.

Za razliku od bilo koje druge komedije trenutačno na televiziji, »Broad City« se čini imunim na utjecaj popularnosti, cenzure i sličnoga. Ne čini se da će to biti mijenjano niti u nadolazećoj drugoj sezoni.

Ivan Kovač

GLAZBENI INTERVJU: ZORAN ČALIĆ BAND

Želim ići naprijed

Zoran Čalić je na rock sceni prisutan dugi niz godina, a najpoznatiji je kao dugogodišnji gitarist i skladatelj kulturnih Majki. Nakon niza godina, odlučio se za ulogu frontmena te formirao Zoran Čalić Band. Ovaj rock sastav je nedavno gostovao u Beogradu, Zrenjaninu i Novom Sadu, gdje smo imali prigodu razgovarati sa Zoranom.

KUŽIŠ?! Bend je na mini turneji po Srbiji, tri dana i tri različita grada, kakvi su dojmovi?

Sinoć smo nastupali u Beogradu i zadovoljan sam, bilo je OK. Međutim, večeras u Novom Sadu bilo mi je bolje, vjerojatno jer smo se opustili i uživali i jer smo imali dobru povratnu energiju od publike. Super je kad sviraš za ljude i pred ljudima, ta razmjena energije dobije sasvim drugi smisao. Ovu mini turneju smo obijučke prihvatili, jer tko danas može raditi koncerte, a da nema album, vjerujem nitko.

KUŽIŠ?! Je li bilo teško odlučiti se na solo karijeru, poslije dvadesetak godina provedenih u Majkama?

Trebalo mi je vrijeme da izbalansiram u svojoj glavi što želim. Dugo sam se branio od takve ideje da započnem nešto sam, jer nije to samo otići negdje i reći hoću to i dobiješ gotov proizvod, trebaju se tu poklopiti kocke, treba se zagristi. Prije ovog benda oformio sam bend Samosvjetlo, međutim to nisam bio ja. Nisam se našao u toj priči koja je tražila jako puno kompromisa, a to nisam želio. Dečki s

Svirao sam u Majkama nekih dvadesetak godina i ostavio sam jedan pečat tamo, jedan dio sebe. Naravno da se i u ovom bendu osjeti jedna nota mog starog benda, ali ne želim se osvrtni niti kopirati Majke

kojima sam radio nisu imali isti pogled kao ja, nisu bili profesionalci i to se moralo raspasti. Želio sam biti kao slikar koji ima bijelo platno ispred sebe i sam stvoriti sliku, a ne replike. Upravo sam u tome i uspio sa **Zoran Čalić Bandom**, s dva vrhunska lika – **Romićem i Kržićem**. Imam potporu od njih, što jako puno znači, jer se onda stvara i jedna zdrava atmosfera i lakše je disati i raditi. Super što je tako, što napokon mogu prezentirati svoje viđenje stvarnosti.

KUŽIŠ?! Kratka retroperspektiva događaja vezano uz Majke: zašto ste nakon ponovnog okupljanja ovoga benda otišli iz njega?

Zašto? Vjerujem da ljudima neke stvari nikada neće biti jasne, ali kada se pogleda unatrag to je bila samo ljuštura od benda. Kada smo se ponovno okupili poslije osam godina, imali smo nadu i očekivanja. Međutim, jedno su snovi, a drugo stvarnost. Međuljudski odnosi su bili sve gori, što se odrazilo i na svirke. Vladala je loša energija unutar benda, gdje ne

možeš biti kreativan. Prokockali smo tu drugu šansu. Htjeli smo napraviti super album i s »Teškim bojama« smo i uspjeli u tome, ali ni to nije bilo dovoljno. Ljudi maštaju o takvom uspjehu kakav smo imali tada, ali to ništa ne vrijedi kad je situacija bila napeta i kad više nisi sretan tamo gdje jesi. Svemu tome sam rekao hvala lijepa, digao sidro i krenuo u novom pravcu.

KUŽIŠ?! Ide li bend u pravcu onoga što si prije radio, ili se okrećete nečemu novom?

Svirao sam u Majkama nekih dvadesetak godina i ostavio sam jedan pečat tamo, jedan dio sebe. Naravno da će se i u mom bendu osjetiti taj jedan val, jedna nota iz Majki, ali ne želim se osvrtni niti kopirati Majke. Želim se samo nadograđivati, iskoristiti ono što znam. Želim ići naprijed. Ova turneja i jest povod da pokažemo publici u kom pravcu želimo ići i što mogu očekivati od nas.

KUŽIŠ?! Kad se može očekivati vaš album?

Pjesme su gotove, sad ulazimo u studio snimiti ih. Do kraja godine planiramo izdati jedan singl i spot za tu pjesmu kao najavu za album. Planiramo da album izađe na proljeće iduće godine. Mi sada imamo slatke brige, jer se ne možemo odlučiti tko će nam izdati album, što je u ovom poslu rijetkost da se netko otima o vas. Zahvalan sam na tome, jer koliko vidim i veći bendovi imaju problema oko pronalaženja izdavača.

Anita Klinac

Zabranjeno pušenje u Beogradu

Grupa Zabranjeno pušenje održat će tradicionalni beogradski koncert sutra, 29. studenoga, u Mikser House-u! Ovoga puta neće obilježiti samo Dan (one) Republike, već će zajedno sa Beograđanima proslaviti tri desetljeća kultnog albuma »Das ist Walter«, najavljuju organizatori.

»Subotica Express« u Zagrebu

U sklopu programa pod nazivom »Subotica Express: kulturna razmjena Zagreba i Subotice«, u nedjelju 30. studenoga u zagrebačkom klubu »Močvara« predstaviti

će se mladi umjetnici iz Subotice. Program uključuje izložbe vizualnih umjetnica **Vanje Subotić** i **Svetlane Ždrnje**, nastup electro-indie grupe Secret Man, audio-vizualni projekt JPEG Realität, bit će predstavljen i regionalni festival GIF fest, koji se održava u Subotici, a publika će imati prilike upoznati i stvaralaštvo multimedijalnog umjetnika **Desye Lovorova**. Početak je u 20 sati.

Nina Romić u Beogradu

Zagrebačka kantautorica **Nina Romić** (www.facebook.com/ninaromicmusic)

održat će svoj prvi koncert u Beogradu u petak 5. prosinca u Kulturnom centru Grad. Sa svojim bendom, Romić će promovirati album »Stablo«, po mnogim kritičarima i fanovima jedan od najboljih u regiji u posljednje vrijeme. Početak je u 21 sat.

Morrissey u Beogradu i Zagrebu

Engleski pjevač i kantautor **Morrissey**, frontmen nekadašnjih The Smithsa, na-

stupit će 10. prosinca u Beogradu, a dva dana kasnije 12. prosinca u Zagrebu, u okviru europske turneje povodom njegovog desetog studijskog albuma »The World Peace Is None of Your Business«.

Morrissey će u Beogradu nastupiti u Belexpocentru, u okviru jesenskog »Belgrade Calling« serijala. To će biti njegov prvi koncert u Beogradu.

Dan nakon Beograda, slavni glazbenik će nastupiti u Zagrebu, gdje je gostovao i prije osam godina, kada je nastupio na INmusic festivalu, kao i na novosadskom Exit-u. Lokacija zagrebačkog koncerta je Paviljon 9 Zagrebačkog velesajma.

ABOP u Beogradu

Zagrebački bend ABOP održat će 25. prosinca koncert u beogradskom Kulturnom centru Grad. Bend čine iskusni glazbenici čiji pogled na glazbu probija standardne okvire stvaranja i izvedbe. Jedinstvena fuzija live instrumentalne svirke i elektronskog partija rezultira glazbom koja je žestoka, psihodelična i plesna, a ponekad i autoironična. Dva bubnjara u prvom planu, synthevi na bakovima i bass gitara u srednjem redu rijetko koga ostavljaju ravnodušnim, navodi se u najavi koncerta. Početak je u 21 sat.

Pridružite se EXIT timu!

EXIT tim otvara vrata za najbolje kandidate iz oblasti marketinga, odnosa s javnošću, dizajna, web i community menadžmenta, event menadžmenta, finansija, fundraisinga, TV produkcije i čitavog niza drugih zanimanja i usmjerenja. Natječaj za angažman u EXIT timu otvoren je do 1. prosinca! Potrebno je da kandidati odlično govore i služe se engleskim jezikom, da su društveni, pozitivni i ambiciozni, da poznaju, prate EXIT festival i svjetsku glazbenu i festivalsku scenu, te da posjeduju kvalitete koji ih čine drugačijim od ostalih. Posebno se vrednuju organizacijske vještine, socijalne vještine i, naravno, poznavanje rada na računarima. Kompletan opis poslova s uvjetima natječaja, kao i formular za prijavu, dostupni su na sajtu www.exitteam.org.

preporuka

GLAZBA: Azealia Banks – »Broke With Expensive Taste«

»**B**roke With Expensive Taste« prvi je zvanični album američke reperke/hip-hoperke **Azealie Banks**. Nakon što je odlagan više od tri godine i nakon promijenjene tri izdavačke kuće, album je konačno ugledao svjetlost dana kada ga je iz vedra neba odlučila postaviti na iTunes i u prodaju početkom studenoga. I recimo da mu nikakva promocija nije ni bila potrebna – već u prvom danu album je uspio dostići prvo mjesto na iTunes ljestvici top hip-hop/rap albuma. »Broke With Expensive Taste« je onaj dašak noviteta i ekscelencije koji je potreban hip-hopu i repu. Prepoznatljiv stil koji smo mogli čuti i u ranijim Azealijinim pjesmama održao se i na ovom albumu: igre riječima, repanje brzinom svjetlosti, zarazni prijelazi i refreni, melodije i atmosfera koje vas tjeraju da album vrtite iznova i iznova i, ono što Azealiju izdvaja od velike većine drugih reperki, savršeno harmonično pjevanje (da, reperka koja pjeva). Njujorški ponos i odvažnost okarakterizirat će većinu pjesama na ovom albumu, luksuz i otmjeno su neizbježni. Lektira za sve ljubitelje hip-hopa i repa. Izdajamo: »Gimme a Chance«, »Soda«, »212«, »Chasing Time« i »Ice Princess«.

I. Kovač

FILM: Kako se riješiti šefa 2

Uspješna komedija iz 2011. godine konačno je dobila svoj nastavak. Redatelj ovog uratka (originalno »Horrible Bosses 2«) **Sean Anders** uspio je u 108 minuta pružiti gledateljima smijeh do suza. Radnja se filma udaljava od prvog dijela utoliko što Kurt, Nick i Dale sada pokreću vlastiti biznis budući da ne mogu više podnijeti svoje šefove. Međutim, unatoč velikom entuzijazmu, njih trojica shvaćaju kako se stvari ne odvijaju kako su oni to na početku zamislili. Njihove planove remeti lukavi investitor koji im kani uništiti biznis. Cijela situacija se zakomplicira kada

protagonisti radnje odluče kidnapirati sina svog poslovnog protivnika. Glumačku postavu čine: **Jason Bateman** kao Nick Hendricks, **Jason Sudeikis** kao Kurt Buckman, **Charlie Day** kao Dale Arbus, **Jennifer Aniston** tumači ulogu Dr. Julie Harris, **Kevin Spacey** našao se u ulozi Davea Harkena, **Jamie Foxx** kao Dean Jones, te legendarni **Christoph Waltz** kao Bert Hanson. Film preporučam za nedjeljno popodne. Sigurna sam da će vas nasmijati do suza.

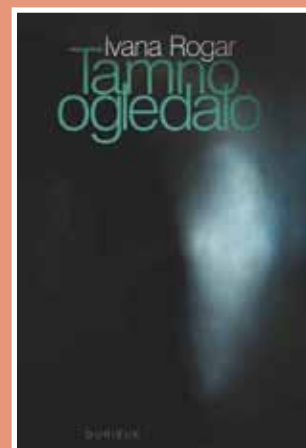
N. Balažević

KNJIŽA: »Tamno ogledalo«

Ivana Rogar (1978., Zagreb) je spisateljica, urednica i prevoditeljica. Diplomirala je komparativnu književnost i engleski jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je sada na doktorskom studiju književnosti, kulture, izvedbenih umjetnosti i filma. Urednica je u književnim časopisima »Quorum« i »Libra Libera«. »Tamno ogledalo« je prva objavljena knjiga ove autorice. Njezin književni debi čini niz kratkih priča koje sadržajno nisu povezane. Svaka priča ima jednog pripovjedača koji prepričavajući priče drugih ljudi otkriva svoje unutarnje strahove, želje, komplekse. Priče nisu smještene u neko konkretno razdoblje, ali se može razabrati da se radnja odigrava u proteklih 20 godina. Zanimljivo, sažeto, spretno napisano. Čitatelja stavlja pred isto ono tamno ogledalo, pred koje postavlja svoje pripovjedače. Knjiga koja se čita u jednom dahu, ali se dugo pamti.

I. Rudić

ŠBOTOČKI GIMNAZIJALCI
NA INTERLIBERU U ZAGREBU